انتشار مستقل مدخل رهبر معظم انقلاب در دایرة المعارف بزرگ اسلامی

مدخل رهبر معظم انقلاب در دایرةالمعارف بزرگ اسلامی به شکل مستقل منتشر شد.

کتاب «چشمه حکمت: سیری در زندگی و اندیشه‌های مقام معظم رهبری، حضرت آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای» به قلم علی‌اکبر ولایتی از سوی انتشارات مرکز دایرةالمعارف بزرگ اسلامی (مرکز پژوهش‌های ایرانی و اسلامی) منتشر شده و در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته است.بنابر گزارش روابط عمومی مرکز دایرةالمعارف بزرگ اسلامی، علی‌اکبر ولایتی، مشاور رهبر معظم انقلاب در امور بین‌الملل و عضو شورای عالی علمی مرکز دایرةالمعارف بزرگ اسلامی در مقدمه خود بر این اثر نوشته است: «چندسال پیش، جناب آقای دکتر بجنوردی، رئیس مرکز دایرةالمعارف بزرگ اسلامی به نگارنده پیشنهاد کردند زندگینامهٔ رهبر معظم انقلاب حضرت آیت‌الله خامنه‌ای را بر خلاف سنت معمول، که فقط شامل وقایع و حوادث و شرح حال بزرگان و مشاهیر پس از دوران حیات شریف ایشان است، بنویسم.»

در ادامه این نوشته آمده:«پس از کسب اذن از رهبر معظم انقلاب در این خصوص، نگارنده سطوری در این باب نگاشت که بی‌تردید در حد بضاعت حقیر بود و نه درخور مقام شامخ و اعلای علمی، فقهی، سیاسی و فرهنگی آن بزرگوار. مقالهٔ حاصل در مجلد شمارهٔ بیست‌ویکم آن دایرةالمعارف شریف منتشر شد و مورد اقبال عموم قرار گرفت؛ چندان‌که آن مجلد خاص تجدید چاپ شد و همان مطالب نگاشتهٔ حقیر را در جزوات مجزا هم منتشر کردند.» گفتنی است که این کتاب پس از دیباچه و منابع آن، مشتمل بر سه فصل است؛ فصل نخست با عنوان زندگینامه شامل خاندان، شخصیت علمی و فرهنگی و حیات سیاسی و اجتماعی، فصل دوم با نام دههٔ اول انقلاب اسلامی شامل شورای انقلاب، حزب جمهوری اسلامی، امامت جمعه تهران، در مجلس شورای اسلامی، دفاع مقدس، فعالیت‌های ارشادی و تبیینی، مقابله با لیبرال‌ها و بنی‌صدر و دوران ریاست‌جمهوری و فصل سوم ذیل اسم دوران رهبری شامل انتخاب به مقام رهبری جمهوری اسلامی، سیاست داخلی، سیاست خارجی، اقتصاد، فرهنگ، علم و فناوری، امور نظامی، دفاعی و انتظامی و امور حقوقی و قضایی است.»کتاب «چشمه حکمت» که نام آن وام‌یافته بیتی از حافظ؛ «حافظ از چشمه حکمت به کف آور جامی/ بو که از لوح صدلت نقش جهالت برود» است، در ۲۰۸ صفحه، با شمارگان دوهزار نسخه توسط

انتشارات مرکز دایرةالمعارف بزرگ اسلامی منتشر و در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته است.

گزارش «ایران» از اما و اگرهای پیش رو برای حضور کارآمدتر نمایندگان نشر در نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب

ویترین‌هایی که اثرگذاری فراتر از فرهنگ دارند

مریم شهبازی/ پرونده سی‌وپنجمین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب مسکو امروز بسته می‌شود؛ رویدادی بین‌المللی در عرصه نشر که از آن به‌عنوان یکی از بزرگترین رویدادهای حوزه کتاب و فرهنگ در اروپای شرقی و آسیای مرکزی یاد می‌کنند. به بهانه برگزاری این نمایشگاه در گزارش امروز، نکاتی درباره اما و اگرهای پیش روی اهالی نشر و متولیان فرهنگی، برای حضور کارآمدتر در رویدادهای اینچنینی را در گفت‌وگویی با **یاسر عسگری**، نویسنده، پژوهشگر و مدیرمسئول انتشارات راه‌یار و همچنین در خلال یادداشتی از **اصغر نوری**، نویسنده و مترجم ادبیات فرانسه می‌خوانید.

■ **فرصتی برای آشنایی با تحولات جهانی نشر**

اهالی کتاب و فعالان صنعت نشر طی روزهای گذشته شاهد برپایی سی‌وپنجمین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب مسکو بودند؛ رویدادی جهانی که با حضور خانه کتاب و ادبیات ایران به نمایندگی از فعالان صنعت نشر مان و همچنین با عرضه بیش از ۱۵۰ عنوان کتاب تألیفی کشورمان در موضوعات مختلف از جمله ادبیات پایداری و دفاع مقدس، دانشگاهی و آموزش زبان فارسی به زبان‌های فارسی، انگلیسی و روسی همراه شد. این نمایشگاه امروز برابر با چهاردهم شهریور ماه در حالی که میزبانی بیش از ۳۰۰ انتشاراتی از سراسر جهان را به عهده داشت به کار خود پایان می‌دهد.

نمایشگاه کتاب مسکو یکی از چند نمایشگاهی است که سهم مهمی را در فراهم آوردن ویترینی برای ارائه تازه‌های نشر کشورهای مختلف و همچنین ایجاد امکانی برای برقراری تعامل میان ناشران، نویسندگان و مترجمان اقصی نقاط جهان فراهم می‌کند. البته همان‌طور که اشاره شد این تنها نمایشگاه خارجی در حوزه کتاب نیست و اهالی کتاب هر ساله شاهد برگزاری رویدادهای بین‌المللی مختلفی به میزبانی کشورهای مختلف در حوزه نشر هستند؛ نمایشگاه‌هایی که در صورت برنامه‌ریزی اصولی می‌توانند به محلی برای تبادل حق رایت و حتی اطلاعات میان فعالان این عرصه تبدیل شوند.یاسر عسگری، مدیر انتشارات «راه یار» درباره رهاوردهایی که حضور در نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب برای نشرمان به‌دنبال دارد به «ایران» می‌گوید: «یکی از مهم‌ترین نتایج حضور در نمایشگاه‌های خارجی کتاب، بهره‌مندی از فرصتی است که برای آشنایی با تجربیات جهانی نشر و از سویی کمک به برنامه‌ریزی برای استفاده از ظرفیت‌های بین‌المللی فراهم می‌شود. اتفاقی که طی این سال‌ها آن‌طور که باید برای آن برنامه‌ریزی نشده است.»

بی‌توجهی به بهره‌مندی از حضور در رویدادهای بین‌المللی حوزه کتاب یکی از گلایه‌هایی است که طی سال‌های گذشته از ناشران و حتی فعالان فرهنگی شنیده شده و

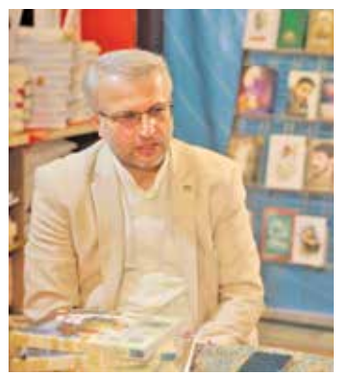

می‌شود؛ اینکه با وجود ظرفیت‌های بسیاری که در خلال برگزاری این نمایشگاه‌ها در دسترس قرار دارد اما برای سود حداکثری بردن از آنها کار جدی و بلندمدتی انجام نمی‌شود.این فعال فرهنگی با اشاره به برخی نقاط ضعف چگونگی حضور نمایندگان نشرمان در نمایشگاه‌های خارجی کتاب، طی سال‌های گذشته اشاره می‌کند و ادامه می‌دهد: «بخشی از ضعفی که در بهره‌مندی‌مان از شرکت در این نمایشگاه وجود دارد به برنامه‌ریزی برای حضور افرادی بازمی‌گردد که قرار است نمایندگان کشورمان باشند. شما به کارنامه سال‌های گذشته نگاه کنید! فارغ از اینکه چه دولتی در رأس کار بوده یا کدام مدیران فرهنگی عهده‌دار مسئولیت بوده‌اند، بخش قابل توجهی از این نمایندگان خود مدیران بوده‌اند! هرازگاهی هم که بحث انتخاب ناشران بوده، باز بحث عده‌ای محدود و طیف خاصی در میان بوده که آن هم اثربخشی چندانی نداشته است.»

گفته‌های این ناشر تنها به گلایه محدود نمی‌شود، او با اشاره به راهکارهایی که در این رابطه می‌توان به کار بست تصریح می‌کند: «یکی از موارد اثرگذار تلاش برای مخاطب‌شناسی است، متولیان فرهنگی اگر خواهان اثرگذاری حضور در این نمایشگاه‌ها هستند بهتر است که دست به برنامه‌ریزی‌های حداقل شش تا دوازده ماهه بزنند.»این محقق و نویسنده تاریخ شفاهی بر نیازسنجی از طریق شناخت کشورهای میزبان برگزاری نمایشگاه‌های خارجی کتاب تأکید دارد و می‌گوید: «اینکه هر سال با یک‌سری کتاب‌های مشابه و از طرفی موضوعاتی خاص قدم به نمایشگاه‌های خارجی کتاب بگذاریم، راه‌گشا نخواهد بود، بهتر است مسئولان از همین اکنون برای حضور در نزدیک‌ترین نمایشگاه بین‌المللی کتاب که در تقویم فرهنگی جهان درج شده دست به تحقیق بزنند و ببینند بنا بر روابط فرهنگی و حتی شرایط سیاسی حاکم بر آن کشور خاص با چه ضرورت‌هایی مواجه هستیم یعنی بنا بر یافته‌های‌شان چند موضوع را مشخص کنند، آن وقت یا خود دست به جست‌وجو میان عنوان‌های منتشر شده بزنند یا فراخوان منتشر کنند تا صاحبان آثار کتاب‌هایی را که منطبق با موضوعات مورد نظر هستند، ارسال کنند.»

به گفته عسگری، برخورداری ایران از پیشینه کهن تمدنی سبب افزایش انتظار مخاطبان جهانی از آثار تألیفی‌مان می‌شود، در چنین شرایطی باید با دقت نظر بیشتری دست به انتخاب آثار و عرضه آنها در ویترینی که نمایندگان نشرمان در هر نمایشگاه خارجی در اختیار می‌گیرند، زد.

مدیر انتشارات راه‌یار در ادامه باز هم تأکید می‌کند که حضور در این رویدادهای بین‌المللی باید به خانواده کتاب محدود شوند و متولیان تنها به سیاستگذاری و انجام حمایت‌های لازم اکتفا کنند. این نویسنده و فعال حوزه نشر معتقد است که برای ارتقای وضعیت چگونگی این حضور نه تنها می‌توان از تجربه کشورهای همسایه بهره گرفت بلکه حتی می‌توان به سراغ دیگر حوزه‌های فرهنگی نظیر سینما رفت. او ادامه می‌دهد:«شما به عملکرد کشورهای حاشیه خلیج فارس نگاه کنید، اینها با اینکه تولید محتوای قابل اتکایی ندارند اما برنامه‌ریزی خوبی برای استفاده از ظرفیت نمایشگاه‌های خارجی کتاب دارند. فارغ از نمونه‌های خارجی موفق، در عرصه داخلی هم بخش‌هایی نظیر سینما کارهای خوبی در زمینه‌های مشابه انجام داده‌اند. حداقل برای ساخت سالی یک فیلم سینمایی با محتوایی که باید در جشنواره‌های خارجی شرکت داده شود برنامه‌ریزی می‌شود یا متولیان با کارهای تشویقی سینماگران را به آن سو هدایت می‌کنند.»

در تقویم جهانی نشر، نمایشگاه‌های کتاب فرانکفورت، هنگ کنگ، لندن و بولونیا از جمله رویدادهای بین‌المللی بزرگی هستند که در عرصه کتاب شاهد برگزاری سالانه آنها هستیم؛ در رأس اینها نمایشگاه کتاب فرانکفورت عنوان بزرگترین نمایشگاه کتاب جهان را یدک می‌کشد و جالب اینکه نمایشگاه کتاب تهران هم به جهت وسعت برگزاری‌اش در جایگاه دوم این جدول قرار می‌گیرد.

■ **مشکل همه کارها را به مسائل مدیریتی ربط ندهیم!**

یکی از موارد دیگری که در چگونگی حضور ایران در رویدادهای جهان نشر مطرح می‌شود، موانع پیش روی ناشران در فروش حق رایت آثار است؛ مسأله‌ای که نشأت گرفته از نپیوستن ایران به معاهده جهانی برن یا همان قانون مشهور به کپی رایت است. با وجود اینکه بسیاری از ناشران این مسأله را عاملی منفی برای جلب نظر ناشران خارجی به آثارمان می‌دانند اما عسگری معتقد است که حتی در این شرایط هم می‌توان کارهای خوبی انجام داد، البته او هم منکر تأثیر بحث معاهده برن در چگونگی تعاملات نشر کشورمان با جهان نیست.این نویسنده و محقق ادامه می‌دهد: «موانعی که بحث کپی رایت پیش روی معرفی آثار ما گذاشته در شرایطی است که برخی ناشران داخلی با وجود آنکه با اجباری روبه‌رو نیستند اما بدون پرداخت حق کپی رایت یا حداقل جلب نظر صاحب اثر هیچ کتابی را منتشر نمی‌کنند. در این بین یک نکته مهم را نباید فراموش کرد و آن هم اینکه حتی در این شرایط هم می‌توان گام‌های خوبی برای معرفی داشته‌های‌مان به دیگران برداریم. بنابراین بهتر است به جای آن که مشکل همه کارها را به مسائل مدیریتی یا حتی سنگینی سایه تحریم ربط بدهیم، خودمان هم از فرصت‌های پیش رو تا حد ممکن بهره ببریم!» توجه به ظرفیت‌هایی که در خلال برگزاری این رویدادهای بین‌المللی حوزه نشر می‌توان از آنها بهره‌مند شد تنها به حوزه کتاب و صنعت نشر مان محدود نمی‌شود و در صورت برنامه‌ریزی اصولی می‌توان برای دستیابی به اهداف کلان‌تر همچون گام نهادن در مسیر تحقق دیپلماسی فرهنگی نیز از آن بهره جست.عسگری در این رابطه نیز می‌گوید: «بخشی از کتاب‌هایی که در ویترین غرفه ایران در نمایشگاه‌های خارجی قرار می‌گیرند، می‌توانند با تکیه بر اهمیت جهانی فعالیت‌های انجام گرفته از سوی ایران باشند؛ اینکه مردم دیگر نقاط جهان بدانند که ایران یکی از سنگرهای اصلی مبارزه با قاچاق جهانی مواد مخدر است! از طرفی هنوز کاری جدی و هدفمند درباره نوع نگاه ایران و شیعیان به داعش انجام نشده، این تنها بخشی از مواردی است که با برنامه‌ریزی درباره‌شان می‌توان در قالب کتاب‌ها یا حتی برگزاری برنامه‌های فرهنگی در خلال شرکت در این نمایشگاه‌ها به آنها پرداخت.»

غرفه ایران در سی‌وپنجمین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب مسکو

فرصتی برای معرفی داشته‌های نشر کشورمان

نگاه

اصغر نوری
نویسنده و مترجم

یکی از رهاوردهایی که می‌توان برای شرکت در نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب جهان برشمرد امکانی است که جهت حضور مترجمان در این رویدادها و از طرفی برقراری تعامل میان آنان با نویسندگان خارجی باید به آن اشاره کرد. هر چند که نمی‌توان فراهم شدن امکان تعامل را تنها به فضای نمایشگاه‌ها محدود کرد. بی‌شک مترجمانی که طی سال از امکان مالی لازم برای سفر به کشورهای مبدأ ترجمه‌های خود برخوردار هستند هم می‌توانند در اوقات غیرنمایشگاهی برای دیدار و گفت‌وگو با صاحبان آثاری که به سراغ کتاب‌های آنان می‌روند، برنامه‌ریزی کنند. با این حال اگر حضور در نمایشگاه‌های خارجی کتاب با حمایت متولیان فرهنگی همراه باشد، اقشار بیشتری از مترجمان به این امکان دسترسی پیدا خواهند کرد. فراتر از نکته‌ای که به آن اشاره شد، یکی از مهم‌ترین دستاوردهای شرکت در این رویدادهای جهانی حوزه نشر را می‌توان در تعامل میان ناشران کشورهای مختلف دانست. در این بین نمی‌توان منکر مانعی همچون بحث معاهده برن و چالش‌هایی که پیش روی نشرمان گذاشته، شد اما مسأله این است که در همین شرایط هم برخی ناشران داخلی در تعاملات بین‌المللی خود دست به خرید و فروش حق رایت کتاب‌ها می‌زنند. این ناشران همان‌هایی هستند که حتی با وجود موانعی که بحث کپی رایت پیش روی نشرمان گذاشته موفق به برقراری ارتباط با صاحبان آثار از دیگر نقاط جهان شده‌اند. ناشران داخلی می‌توانند با حضور در این نمایشگاه‌ها دست به ترغیب ناشران خارجی برای انتشار آثار تألیفی در حوزه‌های مختلف بزنند. کتاب‌های بسیار خوبی از سوی نویسندگان معاصر ایرانی منتشر شده که در صورت معرفی می‌توان به استقبال ناشران خارجی از آنها امیدوار بود، البته تحقق این هدف به برنامه‌ریزی و عزم جدی برای بهره‌مندی اصولی از ظرفیت‌های حضور در نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب جهان نیاز دارد.

فرهنگ و هنر

دیدار معاون امور هنری با موسیقیدان پیشکسوت

محمود سالاری، معاون امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به همراه محمد الله‌یاری‌فومنی مدیرکل دفتر موسیقی و امیرعباس ستایشگر مدیرعامل انجمن موسیقی ایران با حضور در منزل محسن نفر موسیقیدان، پژوهشگر، مدرس و نویسنده موسیقی با وی دیدار کردند.محسن نفر در این دیدار ضمن تعریف هنر از اهمیت توجه به آن برای رسیدن به کمال گفت و نقش هنرمندان در جامعه را مهم دانست و رسالت هنرمند را ایجاد اثری دانست که باعث اثربخشی و تقرب به خداوند و پیشرفت در سطح جامعه شود.در این دیدار محمد الله‌یاری مدیرکل دفتر موسیقی ضمن اشاره به آثار استاد محسن نفر و جایگاه علمی ایشان، از آمادگی این دفتر و انجمن موسیقی ایران برای تعامل و انتشار آثار ایشان و همچنین برگزاری نشست‌های هم‌اندیشی با موضوعات تخصصی در حوزه موسیقی با حضور وی خبر داد. محسن نفر متولد ۱۳۳۹ در تهران، آهنگساز، پژوهشگر، مدرس موسیقی و نوازنده تار و سه‌تار و دارای مدرک درجه یک هنری از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است. / روابط عمومی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

آغاز اکران «شین» از چهارشنبه

فیلم سینمایی «شین» به کارگردانی و نویسندگی میثم کزازی که به تهیه‌کنندگی شهاب حسینی تولید شده و در سی‌وهشتمین جشنواره فیلم فجر رونمایی شد، از چهارشنبه شانزدهم شهریور در سینماهای سراسر کشور اکران خواهد شد.«شین» یک درام خانوادگی دلهره‌آور و رازآلود است و در خلاصه داستان آن آمده است:«اثر ظلم در جهان باقی می‌ماند و همیشه فرصت کافی برای جبران در اختیار نداریم... این را نوشین در پی کشف راز خانوادگی‌شان با تمام وجود درمی‌یابد.»

در این فیلم، شهاب حسینی به‌عنوان بازیگر هم حضور دارد و جمشید هاشم‌پور، علی شادمان، محمود پاک‌نیت، هوشنگ توکلی، زنده‌یاد سیامک اطلسی، آتش تقی‌پور، افسانه ناصری و غزال نظر از دیگر بازیگرانی هستند که در این فیلم سینمایی ایفای نقش کرده‌اند. / روابط عمومی فیلم

رکورد تازه سریال «ارباب حلقه‌ها»

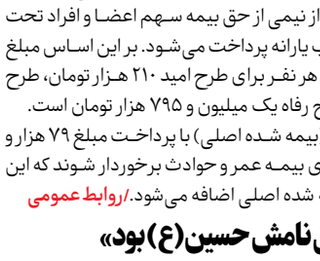

شرکت «آمازون» به تازگی (شنبه) اعلام کرده که سریال گران‌قیمت «ارباب حلقه‌ها» در روز نخست انتشار بیش از ۲۵ میلیون بازدیدکننده در سراسر جهان داشته است؛ آماری که برای سرویس «پرایم ویدیو» این شرکت یک رکورد محسوب می‌شود. روز جمعه، «آمازون» دو قسمت نخست سریال «ارباب حلقه‌ها: حلقه‌های قدرت» را برای بیش از ۲۴۰ کشور و منطقه منتشر کرد؛ البته این شرکت اعلام نکرده است که تعداد بینندگان اعلام‌شده، کل یا بخشی از قسمت‌های اول و دوم این سریال را تماشا کرده‌اند.

قسمت‌های جدید سریال «حلقه‌های قدرت» به طور هفتگی تا ۱۴ اکتبر منتشر خواهد شد. این سریال داستان وقایعی را روایت می‌کند که به قلم «جی. آر. آر. تالکین» نوشته شده و در عصر دوم جهان خیالی سرزمین میانه اتفاق می‌افتد. داستان سریال «حلقه‌های قدرت» به ۴هزار سال پیش از وقایع مجموعه فیلم‌ها و رمان‌های «ارباب حلقه‌ها» و «هابیت» بازمی‌گردد. / ایسنا

آغاز نام‌نویسی بیمه تکمیلی اصحاب فرهنگ، هنر و رسانه

نام‌نویسی بیمه درمان تکمیلی اصحاب فرهنگ، هنر و رسانه و فعالان قرآن و عترت برای سال ۱۴۰۱ - ۱۴۰۲ آغاز شد. با توجه به قرارداد بیمه درمان تکمیلی صندوق اعتباری هنر با شرکت بیمه دانا، هنرمندان، نویسندگان، روزنامه‌نگاران و فعالان قرآن و عترت عضو این صندوق می‌توانند از روز یکشنبه ۱۳ شهریور ماه تا پایان چهارشنبه ۲۳ شهریور با مراجعه به درگاه صندوق اعتباری هنر اقدام به ثبت‌نام و بهره‌مندی از خدمات بیمه درمان تکمیلی کنند.

خدمات بیمه درمان تکمیلی در قالب ۳ طرح (امید، آرامش و رفاه) ارائه می‌شود تا اعضا بر اساس نیاز درمانی و توان مالی در یکی از طرح‌های بیمه تکمیلی ثبت‌نام کنند. بیش از نیمی از حق بیمه سهم اعضا و افراد تحت تکفل از طرف صندوق در قالب یارانه پرداخت می‌شود. بر این اساس مبلغ پرداختی سهم اعضا به ازای هر نفر برای طرح امید ۲۱۰ هزار تومان، طرح آرامش ۸۴۵ هزارتومان و طرح رفاه یک میلیون و ۷۹۵ هزار تومان است.

همچنین سرپرستان خانوار (بیمه شده اصلی) با پرداخت مبلغ ۷۹ هزار و ۶۰۰ تومان می‌توانند از مزایای بیمه عمر و حوادث برخوردار شوند که این مبلغ به حق بیمه سالانه بیمه شده اصلی اضافه می‌شود. / روابط عمومی

پویش «اول کتاب عشق نامش حسین(ع) بود»

پویش کتابخوانی «اول کتاب عشق نامش حسین(ع) بود» با هدف پیوند شور و شعور حسینی از طریق فعالیت‌های فرهنگی کتاب‌محور، در ۴ گروه و ۷ رشته برگزار می‌شود.فراخوان پویش کتابخوانی «اول کتاب عشق نامش حسین(ع) بود» با هدف اشاعه و ترویج فرهنگ عاشورا، گسترش فرهنگ کتابخوانی و مطالعه کتاب‌های مرتبط با قیام اباعبدالله الحسین(ع) منتشر شده است. این پویش در ۴ گروه شامل ۳ گروه سنی کودک، نوجوان، بزرگسال و یک گروه ویژه کتابداران در ۷ رشته شامل «نقاشی»، «خوانش متن»، «دلنوشته و خاطره‌نویسی»، «چهارگزینه‌ای»، «پرده‌خوانی»، «قصه‌گویی» و «پویش سلام بر حسین(ع)» برگزار می‌شود. علاقه‌مندان برای دریافت امانی این کتاب‌ها می‌توانند به کتابخانه‌های عمومی سراسر کشور مراجعه و برای دریافت منابع به‌صورت فایل متنی و راهنمای شرکت در پویش‌ها از سامانه arbaeen.samakpl.ir استفاده کنند. / روابط عمومی نهاد کتابخانه‌ها

اجرای نمایش «معرکه در معرکه» در بهار سال آینده

اجرای نمایش «معرکه در معرکه» که قرار بود تابستان سال جاری روی صحنه برود، به بهار سال ۱۴۰۲ موکول شد.

سیاوش طهمورث بازیگر و کارگردان تئاتر که قصد داشت نمایش «معرکه در معرکه» را در سومین دهه تولید این اثر نمایشی در مرداد و شهریور سال جاری روی صحنه ببرد، درباره سرانجام اجرای این اثر نمایشی گفت: «قصد اجرای مجدد نمایش «معرکه در معرکه» را داشتم که به دلایل مختلف این امر میسر نشد و اجرای نمایش به بهار سال ۱۴۰۲ موکول شد.»

«معرکه در معرکه» نوشته داوود میرباقری از جمله آثار موفق تئاتری ایران است که طی ۳ دهه گذشته با کارگردانی سیاوش طهمورث و حضور بازیگرانی چون رویا تیموریان، ماهایا پطروسیان، رضا رویگری، زنده‌یاد سیروس گرجستانی و سیاوش طهمورث اجرا و با استقبال قابل توجه مخاطبان و منتقدان تئاتر مواجه شده است. / مهر

گفت‌وگوی «ایران» با مهدی اصغریان کارگردان نمایش «تراژدی مکبث»:

نمایشنامه‌ای که با اجرای اصولی، مخاطب را درگیر کشمکش‌هایی پیوسته می‌کند

گروه فرهنگی/ مهدی اصغریان که این شب‌ها با کارگردانی و اجرای نمایش «تراژدی مکبث» در سالن شماره ۳ تماشاخانه شهرزاد میزبان علاقه‌مندان است، نمایشنامه مکبث را یکی از اثرگذارترین نمایشنامه‌ها در حوزه ادبیات نمایشی، از لحاظ فرم و محتوا می‌داند، مسأله‌ای که به گفته وی سبب شده بسیاری از کارگردان‌های تئاتر از اقصی نقاط جهان برای اجرای آن در سبک‌های مختلف بکوشند.

■ **نمایشنامه‌ای با متن منسجم**

مهدی اصغریان، کارگردان تئاتر «تراژدی مکبث» درباره ویژگی‌هایی که سبب جلب توجه هنرمندان تئاتر از سراسر جهان به این نمایشنامه مشهور شده به «ایران» می‌گوید: «متن بسیار منسجم با چهارچوب درست، شخصیت پردازی‌های دقیق و گره‌های دراماتیک جذاب باعث می‌شود مخاطب لحظه به لحظه منتظر کشمکش تازه‌ای در اجراهای برگرفته از این نمایشنامه باشد. این ویژگی‌های مثبت و پتانسیل موقعیت‌های اثرگذار باعث شد به سراغ این متن بروم و با دراماتورژی، اندیشه‌ای جدید و با رویکردی متفاوت اجرا کنم.»

اصغریان ادامه می‌دهد: «مسأله جبر، اختیار و مسئولیت‌های بشر در قبال انتخاب‌هایش مهم‌ترین موضوع اندیشه من در شکل دهی این اثر برای کارگردانی و دراماتورژی آن بوده است.

بر همین اساس تصمیم گرفتم با اضافه کردن کاراکتر زئوس و آفرودیت (خدایگان قدرت و عشق در یونان باستان) عملاً تصویری از استعدادهای ذاتی انسان را که به‌صورت فطری، غریزی و بالقوه در زندگی بشر جریان دارد به‌عنوان مؤلفه‌هایی تأثیرگذار در انتخاب و اختیار بشر نشان دهم.»

وی تصریح می‌کند: «به عقیده من انتخاب‌های بشر در طول تاریخ برآمده از پرداخت انسان به استعدادهای ذاتی و فطری بوده که انسان با اختیار کامل به آنها جهت داده و با انتخاب مسیر رشد و یا خسران، کیفیت زندگی خویش را رقم می‌زند. خداوند متعال در آیه سوم سوره عصر به صراحت در خصوص ظرفیت و استعداد خسران در بشر گوشزد کرده است. مسئولیت جهت دهی نامناسب و غلط همچنین توجه به استعدادهایی ذاتی مانند برتری طلبی، قدرت طلبی و.... به طور کامل برعهده انسان بوده و شرایط پیرامونی بشر به هیچ عنوان نافی مسئولیتش در مسیر سرنوشت و تقدیر نخواهد بود.»

■ **نمایشی بی‌نیاز از فضا و زمان**

کارگردان نمایش تراژدی مکبث می‌گوید: «با توجه به محدودیت زمانی، ماهیت سبک نمایشی در تراژدی مکبث و اکثر نمایشنامه‌های اکسپرسیونیستی و البته لزوم توجه به درونمایه اصلی نمایشنامه و اصل وفاداری به این اثر فاخر، نمایش در دراماتورژی بنده در یک‌سری صحنه‌ها یا قسمت‌های کوچک تکه‌تکه شد. این امر باعث شد تا صحنه به‌عنوان عنصری بی‌نیاز از فضا و زمان تلقی شود.»

او ادامه می‌دهد: «شایان ذکر است اهمیت و معنای دراماتیک در آمیختن یا جمع شدن صحنه‌ها، منوط به پیشرفت روایت مداوم از صحنه به صحنه و سازگاری با ابعاد محدودکننده ماتریالیسمی نداشته و پیوسته صحنه‌ها در فضایی میان واقعیت و رؤیا در تلاطم است. فضاهایی برگرفته از سوررئالیسم و رئالیسم که مخاطب را وارد ابعاد بالاتر از درک انسانی هدایت می‌کند.»

وی در بخش دیگری از سخنان خود تصریح می‌کند: «با توجه به رویکرد و انتخاب سبک نمایشی مورد نظر، اتمسفر صحنه به سمت رؤیا و کابوس هدایت شد. برای رسیدن به این حالت، ضمن استفاده دقیق از نورپردازی سایه‌دار، خشن و بزرگنمایی شده و همچنین بهره‌مندی از تحریفات بینایی با بهره‌گیری از موسیقی متناسب با این نوع سبک سعی شد تا مخاطب در یک فضای مرکب از رئال و سوررئال درگیر نمایش باقی بماند.»

کارگردان نمایش تراژدی مکبث می‌گوید: «به عقیده من یکی از مهم‌ترین ابزارها در ایجاد فضای اکسپرسیونیستی در تئاتر، استفاده آگاهانه از لباس برای کاراکتر جهت خلق شخصیت‌هایی غیر فردی و طراحی دکور به‌صورت کاملاً مینیمال است. لذا با طراحی صحنه متناسب با خلق کاراکترهای زئوس و آفرودیت به‌صورت تندیس‌هایی نمادین، فضای درهم آمیخته مورد نظر ترسیم شده تا از این طریق مخاطب تأثیر استعدادهای فطری انسان را در انتخاب مسیر سرنوشت مکبث از زبان روایی گونه دو مجسمه در کاخ مکبث دریافت کند.»

او در پایان تصریح می‌کند: «تمامی بازیگران این نمایش هنرمندان جوان، با استعداد و جویای نام عرصه تئاتر هستند. برای جلوگیری از رکود تولید بواسطه درگیری جامعه با ویروس کرونا و احتمال بیماری بازیگران در زمان اجرا برای هر نقش دو یا حتی سه بازیگر در نظر گرفته شد.»

او در ادامه تأکید می‌کند: «این فعال عرصه تئاتر می‌گوید:«شرط لازم و کافی انتخاب این بازیگران فارغ از هر موضوعی، صرفاً سعی، تلاش و کوشش خود عزیزان بوده و اینکه بی‌هیچ اغراقی معتقدم بازیگران جوان این نمایش با نبوغ بی‌نظیر خود توانستند در ارائه نقش‌هایی بسیار سخت با دیالوگ‌هایی سنگین و میزانسن‌هایی پویا و غیر ایستا شوند.»

تراژدی مکبث

■ **دراماتورژ و کارگردان: مهدی اصغریان**

■ **زمان اجرا: تا پانزدهم شهریور ماه جاری**

■ **بازیگران: امیر بشیره‌نژاد، مرمر معتمدی‌دانا، کیمیا علیزاده، مریم حبیبی، رومینا قلعه‌وند، سارینا گودرزی، معصومه ملکی، حسین اکبری، حسین قاسمی، طناز امیری، امید صیادی، حمید بهمنی، باران فتحی، منصوره کاملی، غزاله رحیم، سهیل میری و هلیا جولایی مقدم**